

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FIZIKA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Sreda, 4. junij 2014 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček, računalo brez grafičnega zaslona in možnosti računanja s simboli ter geometrijsko orodje.

Kandidat dobi list za odgovore.

Priloga s konstantami in enačbami je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola vsebuje 35 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju si lahko pomagate s podatki iz periodnega sistema na strani 2 ter s konstantami in enačbami v prilogi.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	H vodik 1 1,01	Be berilijski 4 9,01	Ca kalcij 20 40,1	Sc skandij 21 45,0	Ti titan 22 47,9	Mn mangan 25 52,0	Fe železo 26 55,8	Co kobalt 27 58,9
2.	Li litij 3 6,94		Tc tehnečij 43 (98)	Mo molibden 42 96,0	Ru rutenij 44 101	Ag srebro 46 108	Pd paladij 45 112	Zn cink 30 65,4
3.	Na natrij 11 23,0	Mg magnezij 12 24,3	Nb niobijski 40 92,9	Ta tantal 73 181	Os osmij 76 190	Pt platina 77 192	Au zlatno 79 197	Ni nikelij 28 58,7
4.	K kalij 19 39,1	Sr stroncij 38 87,6	Y itrij 39 88,9	Hf hafnij 72 178	W volfram 74 184	Ir iridij 75 186	Hg živo srebro 80 201	Ca baker 29 63,5
5.	Rb rubidijski 37 85,5	Ba barij 56 137	La lantan 57 139	Ta tantal 73 177	Re renij 75 181	Os osmij 76 190	Tl talij 81 204	Ge germanijski 31 72,6
6.	Cs cezij 55 (226)	Ac aktinij 89 133	Rf rutherfordij 104 (227)	Dy dubnij 105 (268)	Gd seaborgij 106 (271)	Tb bohrij 107 (272)	Fr francij 88 141	Sc prometij 61 (145)
7.	Ra radij 87 (223)	Th torij 90 232	Pa protactinij 91 231	Pm plutonijski 94 (244)	Eu europij 63 150	Tb terbij 65 159	Er erbij 68 167	Lu lutecij 71 175

relativna atomska masa
simbol
ime elementa
vrstno število

B bor 5 10,8	C ogljik 6 12,0	N dušik 7 14,0	O kisik 8 16,0	F fluor 9 19,0	Ne neon 10 20,2	Ar argon 18 39,9
Al aluminij 13 27,0	Si silicij 14 28,1	P fosfor 15 31,0	S žveplo 16 32,1	Cl klor 17 35,5	Br brom 35 79,9	Kr kripton 36 83,8
Ca baker 29 69,7	Ge germanijski 32 72,6	As arzen 33 74,9	Se selen 34 79,0	Te telur 51 122	I jod 53 127	Xe ksenon 54 131
Mn mangan 25 54,9	Cr krom 24 52,0	Fe železo 26 55,8	Ni nikelij 28 58,9	Cd kadmij 48 112	Bi bismut 82 209	Rn radon 86 (222)
Sc skandij 21 45,0	Tc tehnečij 43 96,0	Ru rutenij 44 103	Pd paladij 46 106	Pt platina 77 195	Po polonij 84 (209)	At astat 85 (210)
Ti titan 22 47,9	Nb niobijski 40 92,9	Mo molibden 42 96,0	Rh rodij 45 101	Ir iridij 75 192	Hg živo srebro 80 201	Rg rentgenij 111 (272)
Cr krom 23 55,8	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Pt platina 77 192	Ds darmstadtij 109 (281)	
Fe železo 26 55,8	Re renij 75 186	Re renij 75 186	Ir iridij 77 192	Os osmij 76 190	Ts tsimultanij 108 204	
Co kobalt 27 58,9	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Ir iridij 77 192	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Mo molibden 42 96,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Zr cirkonij 40 91,2	Hf hafnij 72 178	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Y itrij 39 88,9	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Cr krom 23 55,8	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts tsimultanij 109 204	
Sc skandij 21 45,0	Ta tantal 73 181	W volfram 74 184	Os osmij 76 190	Ir iridij 77 192	Ts <	

Konstante in enačbe

srednji polmer Zemlje	$r_z = 6370 \text{ km}$
težni pospešek	$g = 9,81 \text{ m s}^{-2}$
hitrost svetlobe	$c = 3,00 \cdot 10^8 \text{ m s}^{-1}$
osnovni naboj	$e_0 = 1,60 \cdot 10^{-19} \text{ As}$
Avogadrovo število	$N_A = 6,02 \cdot 10^{26} \text{ kmol}^{-1}$
splošna plinska konstanta	$R = 8,31 \cdot 10^3 \text{ J kmol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
gravitacijska konstanta	$G = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ N m}^2 \text{ kg}^{-2}$
električna (influenčna) konstanta	$\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \text{ As V}^{-1} \text{ m}^{-1}$
magnetna (indukcijska) konstanta	$\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ Vs A}^{-1} \text{ m}^{-1}$
Boltzmannova konstanta	$k = 1,38 \cdot 10^{-23} \text{ JK}^{-1}$
Planckova konstanta	$h = 6,63 \cdot 10^{-34} \text{ Js} = 4,14 \cdot 10^{-15} \text{ eVs}$
Stefanova konstanta	$\sigma = 5,67 \cdot 10^{-8} \text{ W m}^{-2} \text{ K}^{-4}$
poenotena atomska masna enota	$m_u = 1 \text{ u} = 1,66054 \cdot 10^{-27} \text{ kg} = 931,494 \text{ MeV}/c^2$
lastna energija atomske enote mase	$m_u c^2 = 931,494 \text{ MeV}$
masa elektrona	$m_e = 9,109 \cdot 10^{-31} \text{ kg} = 1 \text{ u}/1823 = 0,5110 \text{ MeV}/c^2$
masa protona	$m_p = 1,67262 \cdot 10^{-27} \text{ kg} = 1,00728 \text{ u} = 938,272 \text{ MeV}/c^2$
masa nevtrona	$m_n = 1,67493 \cdot 10^{-27} \text{ kg} = 1,00866 \text{ u} = 939,566 \text{ MeV}/c^2$

Gibanje

$$\begin{aligned}s &= vt \\s &= \bar{v}t \\s &= v_0 t + \frac{at^2}{2} \\v &= v_0 + at \\v^2 &= v_0^2 + 2as \\ \nu &= \frac{1}{t_0} \\ \omega &= 2\pi\nu \\v_o &= \frac{2\pi r}{t_0} \\a_r &= \frac{v_o^2}{r} \\s &= s_0 \sin \omega t \\v &= \omega s_0 \cos \omega t \\a &= -\omega^2 s_0 \sin \omega t\end{aligned}$$

Sila

$$\begin{aligned}g(r) &= g \frac{r_z^2}{r^2} \\F &= G \frac{m_1 m_2}{r^2} \\ \frac{r^3}{t_0^2} &= \text{konst.} \\F &= ks \\F &= pS \\F &= k_t F_n \\F &= \rho g V \\ \vec{F} &= m \vec{a} \\ \vec{G} &= m \vec{v} \\ \vec{F} \Delta t &= \Delta \vec{G} \\M &= rF \sin \alpha \\ \Delta p &= \rho gh\end{aligned}$$

Energija

$$\begin{aligned}A &= \vec{F} \cdot \vec{s} \\A &= Fs \cos \varphi \\W_k &= \frac{mv^2}{2} \\W_p &= mgh \\W_{pr} &= \frac{ks^2}{2} \\P &= \frac{A}{t} \\A &= \Delta W_k + \Delta W_p + \Delta W_{pr} \\A &= -p \Delta V\end{aligned}$$

Elektrika

$$I = \frac{e}{t}$$

$$F = \frac{e_1 e_2}{4\pi\epsilon_0 r^2}$$

$$\vec{F} = e\vec{E}$$

$$U = \vec{E} \cdot \vec{s} = \frac{A_e}{e}$$

$$E = \frac{e}{2\epsilon_0 S}$$

$$e = CU$$

$$C = \frac{\epsilon_0 S}{l}$$

$$W_e = \frac{CU^2}{2} = \frac{e^2}{2C}$$

$$U = RI$$

$$R = \frac{sl}{S}$$

$$U_{\text{ef}} = \frac{U_0}{\sqrt{2}}; I_{\text{ef}} = \frac{I_0}{\sqrt{2}}$$

$$P = UI$$

Toplotna

$$n = \frac{m}{M} = \frac{N}{N_A}$$

$$pV = nRT$$

$$\Delta l = \alpha l \Delta T$$

$$\Delta V = \beta V \Delta T$$

$$A + Q = \Delta W$$

$$Q = cm \Delta T$$

$$Q = qm$$

$$W_0 = \frac{3}{2} kT$$

$$P = \frac{Q}{t}$$

$$P = \lambda S \frac{\Delta T}{\Delta l}$$

$$j = \frac{P}{S}$$

$$j = \sigma T^4$$

Magnetizem

$$\vec{F} = I\vec{l} \times \vec{B}$$

$$F = ILB \sin\alpha$$

$$\vec{F} = e\vec{v} \times \vec{B}$$

$$B = \frac{\mu_0 I}{2\pi r}$$

$$B = \frac{\mu_0 NI}{l}$$

$$M = NISB \sin\alpha$$

$$\Phi = BS \cos\alpha$$

$$U_i = lvB$$

$$U_i = \omega SB \sin\omega t$$

$$U_i = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t}$$

$$L = \frac{\Phi}{I}$$

$$W_m = \frac{LI^2}{2}$$

$$\frac{U_1}{U_2} = \frac{N_1}{N_2}$$

Nihanje in valovanje

$$t_0 = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}}$$

$$t_0 = 2\pi\sqrt{\frac{l}{g}}$$

$$t_0 = 2\pi\sqrt{LC}$$

$$c = \lambda\nu$$

$$d \sin\alpha = N\lambda$$

$$j = \frac{P}{4\pi r^2}$$

$$\nu = \nu_0 \left(1 \pm \frac{v}{c} \right)$$

$$\nu = \frac{\nu_0}{1 \mp \frac{v}{c}}$$

$$c = \sqrt{\frac{Fl}{m}}$$

$$\sin\varphi = \frac{c}{v}$$

Moderna fizika

$$W_f = h\nu$$

$$W_f = A_i + W_k$$

$$W_f = \Delta W_n$$

$$\Delta W = \Delta mc^2$$

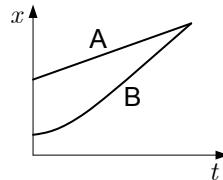
$$N = N_0 2^{-\frac{t}{t_{1/2}}} = N_0 e^{-\lambda t}$$

$$\lambda = \frac{\ln 2}{t_{1/2}}$$

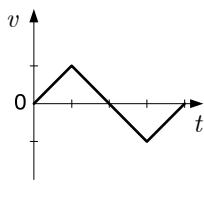
$$A = N\lambda$$

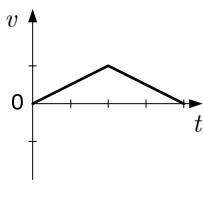
1. V katerem odgovoru so naštete le osnovne fizikalne enote?
  - A Meter, gram, kelvin, volt.
  - B Meter, sekunda, newton, amper.
  - C Sekunda, gram, mol, volt.
  - D Sekunda, kilogram, mol, amper.

2. Tриje izmerki časovnega intervala trajanja nekega pojava imajo povprečno vrednost 16 ms . Naslednji izmerjeni interval je dolg 20 ms . Kolikšna je nova povprečna vrednost izmerkov?
  - A 16 ms
  - B 17 ms
  - C 18 ms
  - D 20 ms

3. Telo prepotuje v prvih dveh sekundah 10 m . Koliko prepotuje v naslednjih treh sekundah, če se giblje enakomerno?
  - A 10 m
  - B 15 m
  - C 6,6 m
  - D 30 m

4. Graf gibanja prikazuje lego dveh teles kot funkcijo časa. Katero telo ima večjo povprečno hitrost?
  - A Telo A.
  - B Telo B.
  - C Obe telesi imata enako povprečno hitrost.
  - D Ni dovolj podatkov.

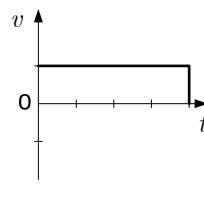
5. Kateri graf opisuje gibanje, na koncu katerega je premik glede na začetno lego enak nič?

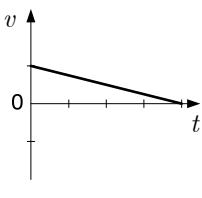
A

B

C

D

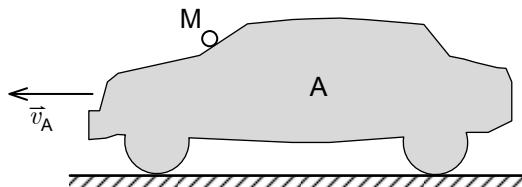

6. Zemlja se zavrti okrog svoje osi v času 24 h . Polmer Zemlje je 6380 km . Kolikšna je frekvenca vrtenja Zemlje?

- A $\frac{1}{24}$ Hz
- B $2\pi \cdot \frac{6380}{24}$ Hz
- C $\frac{24}{3600}$ Hz
- D $\frac{1}{24 \cdot 3600}$ Hz

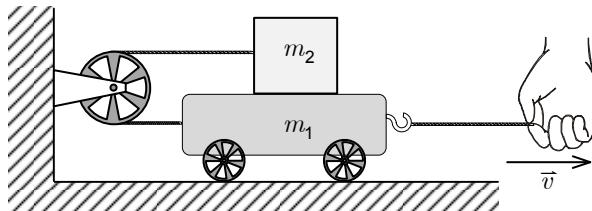
7. V vetrobransko steklo avtomobila z maso $m_A = 1000$ kg , ki vozi po avtocesti, trči muha z maso $m_M = 0,0010$ kg . Silo muhe na steklo označimo z $\vec{F}_{MA}$, silo stekla na muho pa z $\vec{F}_{AM}$. Katera od spodnjih izjav o teh dveh silah je pravilna?

- A $\vec{F}_{MA} = \vec{F}_{AM}$
- B $\vec{F}_{MA} = -\vec{F}_{AM}$
- C $\vec{F}_{MA} = \frac{1000}{0,0010} \vec{F}_{AM}$
- D $\vec{F}_{MA} = -\frac{0,0010}{1000} \vec{F}_{AM}$

8. Na voziček s težo $\vec{F}_{g1}$ postavimo kladivo s težo $\vec{F}_{g2}$, ki je z vrvico prek škripca povezana z vozičkom. Trenja med vozičkom in mizo ni, koeficient trenja med vozičkom in kladivo je k_{tr} . S kolikšno silo moramo vleči voziček, da se giblje enakomerno?

- A $F_v = k_{tr} (F_{g2} + F_{g1})$
- B $F_v = k_{tr} (F_{g2} - F_{g1})$
- C $F_v = k_{tr} F_{g1}$
- D $F_v = 2k_{tr} F_{g2}$

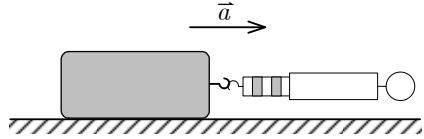

9. Brizga A ima obliko valja z dolžino l in presekom S , brizga B pa ima enako dolžino in dvakrat večji presek. V brizgah je zrak. Brizgi zamašimo in ju izotermno stisnemo do polovice. Kolikšno je razmerje sil, s katerima moramo delovati na bata?

- A $F_A : F_B = 1:1$
- B $F_A : F_B = 1:2$
- C $F_A : F_B = 2:1$
- D $F_A : F_B = 1:4$

10. Klado z maso $m = 2,0 \text{ kg}$ vlečemo po vodoravni mizi. Vlečna sila je vzporedna s podlago. Koeficient trenja med klado in podlago je $k_{\text{tr}} = 0,35$. Pospešek klade znaša $a = 2,5 \text{ m s}^{-2}$. Katera od spodnjih izjav je pravilna?
- A Velikost sile trenja je za $5,0 \text{ N}$ večja od velikosti vlečne sile.
B Velikost sile trenja je za $5,0 \text{ N}$ manjša od vlečne sile.
C Velikost sile trenja je $5,0 \text{ N}$.
D Velikost sile trenja je $0,70 \text{ N}$.
11. Na Zemlji deluje na telo z maso m teža F_g . Kako je z maso in težo tega telesa na Luni, kjer je težni pospešek $1,6 \text{ m s}^{-2}$?
- A Masa in teža telesa sta na Luni enaki kakor na Zemlji.
B Masa telesa je na Luni večja kakor na Zemlji, teža telesa je na Luni enaka kakor na Zemlji.
C Masa telesa na Luni je manjša kakor na Zemlji, teža telesa je na Luni večja kakor na Zemlji.
D Masa telesa je na Luni enaka kakor na Zemlji, teža telesa je na Luni manjša kakor na Zemlji.
12. Mojca stoji na rolki in se z roko odrine od stene. Katera izjava pravilno primerja velikosti sile stene na Mojco in sile, s katero Mojca deluje na steno med odrivom?
- A Sila stene na Mojco je večja od sile, s katero Mojca deluje na steno.
B Sila stene na Mojco je enaka sili, s katero Mojca deluje na steno.
C Sila stene na Mojco je manjša od sile, s katero Mojca deluje na steno.
D Omenjenih sil ne moremo primerjati, saj gre za eno samo silo.
13. Neraztegnjeno vzmet najprej raztegnemo za 2 cm , nato pa še za 2 cm . Katera izjava je pravilna?
- A Pri prvem raztezanju smo opravili več dela kakor pri drugem.
B Pri drugem raztezanju smo opravili več dela kakor pri prvem.
C V obeh primerih smo opravili enako dela.
D Če bi hoteli primerjati delo pri obeh raztezanjih, bi morali poznati še koeficient vzmeti.
14. Idealnemu plinu v zaprti posodi spremenimo temperaturo. V katerem od naštetih primerov se tlak plina najbolj poveča?
- A Plin s temperaturo $150 \text{ }^{\circ}\text{C}$ segrejemo za $50 \text{ }^{\circ}\text{C}$.
B Plin s temperaturo $150 \text{ }^{\circ}\text{C}$ ohladimo za $50 \text{ }^{\circ}\text{C}$.
C Plin s temperaturo 150 K segrejemo za 50 K .
D Plin s temperaturo 150 K ohladimo za 50 K .

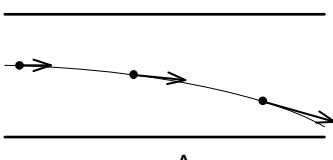

15. Steklenico na Vršiču izpraznimo in jo dobro zapremo. Zaprto steklenico odnesemo v dolino, kjer je temperatura nekoliko višja kakor na Vršiču. Kako se imenuje sprememba stanja zraka v steklenici med vožnjo v dolino?
- A Izotermna.
  - B Izobarna.
  - C Izohorna.
  - D Izotonična.
16. Dve telesi se dotikata in imata enaki temperaturi. Prvo ima večjo maso od drugega. Ali med njima teče topotni tok?
- A Da, topotni tok teče s prvega na drugega.
  - B Da, topotni tok teče z drugega na prvega.
  - C Ne.
  - D Ni dovolj podatkov.
17. Izstrelek pribeli v mirujočo vrečo s peskom, v kateri se zaustavi. Kinetična energija izstrelka je bila pred trkom W_1 , notranja energija vreče s peskom pa W_2 . Kaj velja za skupno energijo sistema W , ki ga tvorita izstrelek in vreča s peskom? Privzemite, da je sistem izoliran od okolice.
- A Energija se je ob trku povečala za W_1 .
  - B Energija se je ob trku povečala za $W_2 - W_1$.
  - C Energija se je ob trku povečala za $W_2 + W_1$.
  - D Energija se ob trku ni spremenila.
18. Katera od naštetih naprav je topotni stroj?
- A Topotna črpalka.
  - B Elektromotor.
  - C Električni radiator.
  - D Bencinski motor.
19. Prvi elektroskop naelektrimo z negativnim nabojem. Zgornji del drugega elektroskopa, ki ni naelektron, počasi približamo prvemu, vendar se ga ne dotaknemo. Katera izjava je napačna?
- A Kazalec drugega elektroskopa se odkloni.
  - B Na kazalcu drugega elektroskopa se nabere negativni naboj.
  - C Skupni naboj na drugem elektroskopu je nič.
  - D Na zgornjem delu drugega elektroskopa, ki je bližje prvemu elektroskopu, se nabere negativni naboj.

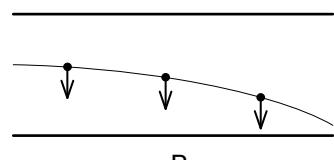

M 1 4 1 4 1 1 1 1 0 9

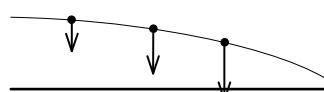
20. Curek elektronov se giblje med ploščama kondenzatorja. Katera skica pravilno kaže sile na elektrone?

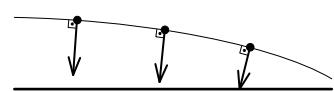
A

B

C

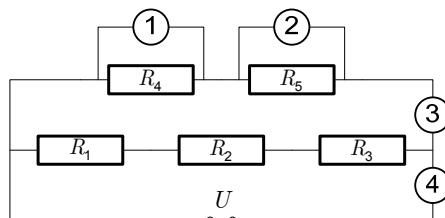

D

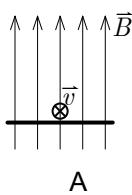
21. Specifični upor srebra je $1,6 \cdot 10^{-8} \Omega \text{m}$. Katera izjava je pravilna?

- A Srebrna žica z dolžino 1,0 m in presekom $1,0 \text{ cm}^2$ ima upor $1,6 \cdot 10^{-6} \Omega$.
- B Srebrna žica z dolžino 2,0 m in presekom $1,0 \text{ mm}^2$ ima upor $3,2 \cdot 10^{-2} \Omega$.
- C Srebrna žica z dolžino 3,0 m in presekom $1,0 \text{ cm}^2$ ima upor $4,8 \cdot 10^{-3} \Omega$.
- D Srebrna žica z dolžino 1,0 m ima upor $1,6 \cdot 10^{-8} \Omega$. Presek žice ni pomemben.
22. V vezju petih upornikov na sliki želimo izmeriti tok skozi upornik R_4 . Na katero od označenih mest moramo vezati ampermeter?

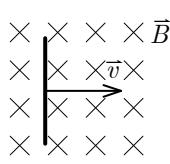
- A Na mesto 1.
B Na mesto 2.
C Na mesto 3.
D Na mesto 4.

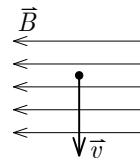
23. Vodnik premikamo po magnetnem polju v različnih smereh. Katera od spodnjih slik predstavlja gibanje vodnika, pri katerem je inducirana napetost med njegovima koncema enaka nič?

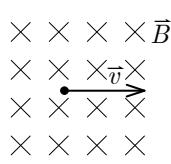
A

B

C

D

24. Nihalo prepotuje od ravnovesne do prve skrajne lege v času 0,30 s. Kolikšna je frekvenca nihanja?

- A 0,83 Hz
B 1,2 Hz
C 1,7 Hz
D 3,3 Hz

25. Na neobremenjeno prožno vzmet z dolžino l obesimo utež z maso m . Ko utež na vzetmi miruje, je ta raztegnjena za d . Nato jo povlečemo iz ravnoesne (mirovne) lege za x_0 in jo spustimo, da zaniha. S katerim od spodnjih izrazov je pravilno naveden nihajni čas uteži na vzetmi?

A $2\pi\sqrt{\frac{l+d}{g}}$

B $2\pi\sqrt{\frac{l}{g}}$

C $2\pi\sqrt{\frac{d}{g}}$

D $2\pi\sqrt{\frac{x_0}{g}}$

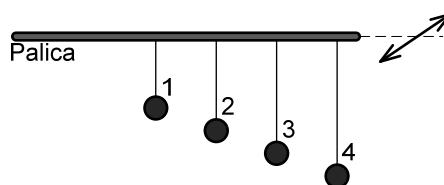
26. Na palici so štiri različno dolga nitna nihala. Palico nihamo v vodoravni ravnini, prečno na palico. Ko nihamo palico s frekvenco $2,7 \text{ Hz}$, je v resonanci nihalo 2. Ko frekvenco nihanja palice zmanjšamo, je eno od nihal spet v resonanci. Katero?

A Nihalo 1.

B Nihalo 3.

C Nihalo 4.

D Za odgovor ni dovolj podatkov.

27. Po napeti vrvi se širi valovanje. Konec vrvi nihamo z nihajnim časom t_0 in amplitudo x_0 . Valovanje ima frekvenco ν in se širi po vrvi s hitrostjo c . S katero od spodnjih enačb lahko izračunamo valovno dolžino valovanja, ki se širi po vrvi?

A $\lambda = \frac{2\pi}{\nu} \frac{x_0}{t_0}$

B $\lambda = ct_0$

C $\lambda = c\nu$

D $\lambda = \frac{x_0}{t_0} \frac{1}{\nu}$

28. Katera od spodnjih izjav najbolje opisuje razliko med potujočim in stoječim valovanjem na vrvi?

A Pri stoječem valovanju vsi deli vrvi mirujejo, pri potujočem pa se gibljejo.

B Pri stoječem valovanju so vsi deli vrvi istočasno v svoji skrajni legi, pri potujočem pa ne.

C Pri stoječem valovanju so odmiki vrvi na nekaterih mestih enaki nič, pri potujočem pa so vsi odmiki različni od nič.

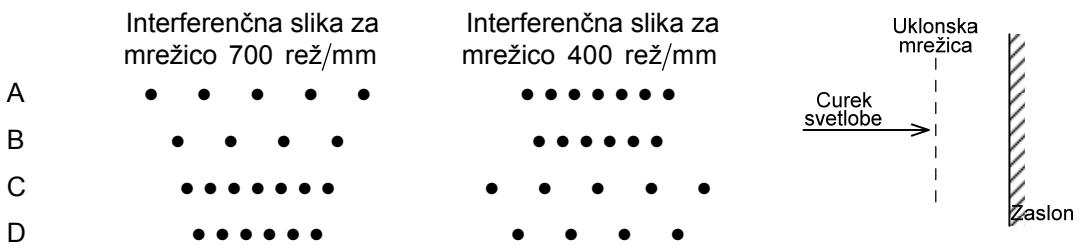
D Pri stoječem valovanju se deli vrvi premikajo pravokotno na vrv, pri potujočem pa se premikajo v smeri vrvi.

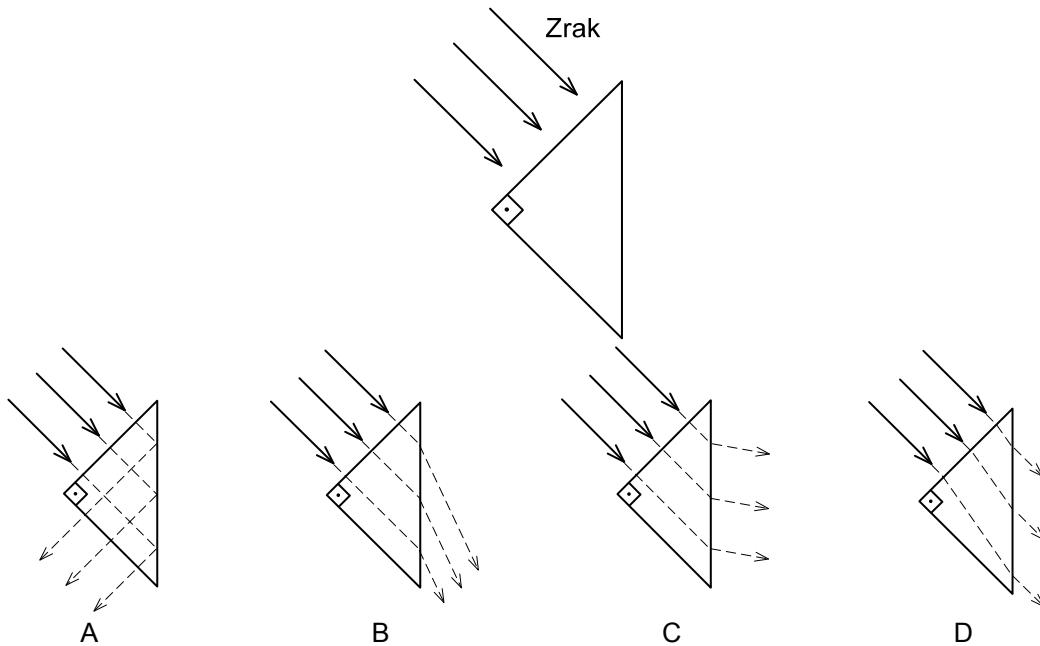
29. Valovanje preide iz plitve vode, kjer ima hitrost $0,70 \text{ m s}^{-1}$, v globoko, kjer ima hitrost $1,4 \text{ m s}^{-1}$. Katera od izjav najbolje opisuje, kaj velja za frekvenco valovanja ob tem prehodu?

- A Ker je hitrost sorazmerna s frekvenco, se tudi frekvenco dvakrat poveča.
- B Valovna dolžina se dvakrat zmanjša, zato se frekvanca štirikrat poveča.
- C Frekvanca se pri takem prehodu valovanja ne spremeni.
- D Frekvanca je obratno sorazmerna s hitrostjo, zato se dvakrat zmanjša.

30. Z ozkim curkom svetlobe posvetimo na dve različni uklonski mrežici, kakor kaže slika. Prva ima 700 rež/mm in druga 400 rež/mm . Obe sta enako oddaljeni od zaslona. Kateri od odgovorov pravilno kaže interferenčni slike, ki ju vidimo na zaslonu, ko uporabimo opisani mrežici?

31. Snop svetlobe pada iz zraka pravokotno na stransko ploskev pravokotne enakokrake prizme, kakor kaže slika. Prizma je izdelana iz prozorne plastike z lomnim kvocientom 1,5. Kateri odgovor pravilno kaže prehajanje žarkov skozi prizmo?

32. Diamant je ena od kristalnih oblik čistega ogljika. Koliko atomov ogljika je v enem karatu diamantov? Karat meri maso dragih kamnov in ustreza 200 mg .

- A 200
- B $6 \cdot 10^{23}$
- C $1,0 \cdot 10^{22}$
- D $3,6 \cdot 10^{23}$

33. Katera izjava najbolje opiše absorpcijske spektre plinov, ki jih opazujemo s spektrometrom?

- A Absorpcijski spekter plina sestavlja svetlo ozadje, na katerem so temne črte.
- B Absorpcijski spekter plina sestavlja temno ozadje, na katerem so svetle črte.
- C Absorpcijski spekter plina sestavlja enakomerno ozadje, na katerem so svetle in temne črte.
- D Absorpcijski spekter plina sestavlja svetlo območje, katerega svetlost je največja na sredini.

34. Katera izjava pravilno opiše maso in naboj protona in fotona?

- A Oba imata maso, proton ima pozitivni nabolj, foton je brez nabolja.
- B Oba sta brezmasna delca, proton ima negativni, foton pa pozitivni nabolj.
- C Proton ima maso, foton je nima, proton ima pozitivni nabolj, foton nima nabolja.
- D Foton ima maso, proton je nima, foton ima pozitivni nabolj, proton nima nabolja.

35. Katera izjava najbolje opiše razpad beta?

- A Elektron, ki je bil najprej v jedru, tega zapusti.
- B Nevtron v jedru razpade na elektron, proton in antineutrino.
- C Jedro izseva alfadelec.
- D Jedro izseva foton.

13/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

15/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran